

14.4.13 LIIKUNTA 3.-6.Ik

”Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehollisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti. Oppilaita ohjataan ja sitoutetaan turvalliseen ja eettisesti kestävään toimintaan ja oppimisilmapiiriin.

Liikunnassa oppilaat kasvavat liikkumaan ja liikunnan avulla. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Oppilaat saavat tietoa ja taitoja erilaisissa liikuntatilanteissa toimimiseen. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen. Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, keholliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen. Liikunnassa oppilas saa valmiuksia terveytensä edistämiseen.

Vuosiluokilla 3-6 opetuksen pääpaino on motoristen perustaitojen vakiinnuttamisessa ja monipuolistamisessa sekä sosiaalisten taitojen vahvistamisessa. Monipuolinen ja vuorovaikutuksellinen opetus tukee taitojen oppimista, oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen ja osallisuuteen sekä luo valmiuksia liikunnalliseen elämäntapaan. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun ja vastuulliseen toteuttamiseen.

Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky: Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.” (OPS 2014, 273–275.)

LIIKUNTA 3.Ik

Liikunnan tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky	T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1 - Tutustutaan mahdollisimman monipuolisesti eri liikuntamuotoihin.	- Erilaiset pelit, radat ja liikuntaleikit välineillä ja ilman - Kannustetaan oppilasta liikumaan välituntisin	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Omat toiveet huomioon - Uuden oppiminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
	T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 - Harjoitellaan havaintomotoristen taitojen ja kehon harjoittamista.	- Esim. kiinniottoleikit, musiikkiliikunta, voimistelu, pallopelit ja -leikit - Talviliikuntaa	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta Monilukutaito (L4) - Liikunnan kokemusten jakaminen
	T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa	S1 - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	- Esim. voimistelu erilaisilla telineillä, perusvoimistelu, kuljettaminen ja pompottaminen käsillä ja jaloilla, heittäminen, kiinniottaminen ja lyöminen erilaisilla välineillä - Talviliikunta	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden ja monipuolisen liikunnan merkitys
	T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa	S1 - Harjoitellaan erilaisten välineitten ja telineitten käsittelyä kehon eri osilla.	- Voimistelu erilaisilla telineillä - Pelit ja leikit erilaisilla alustoilla ja erilaisilla välineillä eri vuodenaikoina	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden ja monipuolisen liikunnan merkitys

	<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyttä ja voimaa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan ja ylläpidetään kestävyttä, voimaa, nopeutta ja liikkuvuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kestävyttä harjoitellaan peleissä ja leikeissä ja maastossa mahdollisesti eri elementeissä ja eri vuodenaikoina - Voimaa harjoitellaan hyppin, heitoin, kuntopiiri -tyyppisillä harjoitteilla - Nopeutta harjoitellaan erilaisin juoksuin, hyppin ja heitoin - Liikkuvuutta harjoitellaan voimistellen ja venyttellen - Kannustetaan oppilasta liikkumaan välituntisin 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden ja monipuolisen liikunnan merkitys
	<p>T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan alkeisuimataitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisia uimatekniikoita, vesileikkejä - Alkeispelastautumista vedestä 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset vaaratilanteet ja niiden ennaltaehkäisy - Avun hakemisen periaatteet
	<p>T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuunnellaan ohjeita ja sääntöjä ja toimitaan niiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan turvallista ja toisia huomioon ottavaa käyttäytymistä - Harjoitellaan itsehillintää 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asianmukainen pukeutuminen - Turva- ja suojavälineet - Vastuullisuus <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan merkitys itselle ja muille <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus
<p>Sosiaalinen toimintakyky</p>	<p>T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otetaan toiset huomioon ja harjaannutaan toisten auttamisessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan toimimaan tasapuolisesti kaikkia kohtaan - Opetellaan toimimaan ryhmässä - Harjoitellaan omien tunteiden hallintaa erilaisissa tilanteissa 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullinen toiminta - Yhteiset pelisäännöt <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus ja vastuullinen toiminta

	T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2 <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan noudattamaan sovittuja sääntöjä. - Harjoitellaan toisten huomioon ottamista. - Huolehditaan omista ja yhteisistä välineistä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan kannustamaan toisia ja toimimaan sääntöjen mukaan - Opetellaan huolehtimaan omista ja yhteisistä välineistä 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
Psyykinen toimintakyky	T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Luodaan kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta oma-toimisuuteen 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustava palaute
	T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan yhteistoiminnallisuutta ja sosiaalisia taitoja. - Pyritään vahvistamaan oppilaan myönteistä minäkuvaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan toimimaan toisia tukien ja kannustaen - Annetaan oppilaalle myönteistä palautetta hänen suoriutuksestaan - Mahdollisuus vaikuttaa tuntien sisältöön 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri

LIIKUNTA 4.Ik

Liikunnan tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet	Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen	
Fyysinen toimintakyky	T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1 - Tutustutaan mahdollisimman monipuolisesti eri liikuntamuotoihin.	- Erilaiset pelit, radat ja liikuntaleikit välineillä ja ilman. - Kannustetaan oppilasta liikumaan välituntisin.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Omat toiveet huomioon - Uuden oppiminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
	T2 ohjata oppilasta harjaantumaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 - Pyritään kehittämään monipuolisten sisältöjen, muuttuvan ympäristön ja riittävän välineistön avulla näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino- ja tuntoaistimuksia.	- Esim. kiinniottoleikit, voimistelu, musiikkiliikunta, pallopelit, talviliikunta erilaisilla alustoilla.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Havaintojen tekeminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta Monilukutaito (L4) - Liikunnan kokemusten jakaminen
	T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa	S1 - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten tasapaino- ja liikkumistaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	- Esim. voimistelu erilaisilla telineillä, perusvoimistelu, kuljettaminen ja pomputtaminen käsillä ja jaloilla, heittäminen paikaltaan ja vauhdista, kiinniottaminen ja lyöminen erilaisilla välineillä. - Maastoliikunta eri vuodenaikoina erilaisilla alustoilla.	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden ja monipuolisen liikunnan merkitys - Liikunnan termit ja käsitteet
	T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan väli-neenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa	S1 - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten väli-neenkäsittelytaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	- Voimistelu erilaisilla telineillä, pelit ja leikit erilaisilla välineillä eri vuodenaikoina.	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden ja monipuolisen liikunnan merkitys - Liikunnan termit ja käsitteet

	<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan fyysisten ominaisuuksien osa-alueita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kestävyyttä harjoitetaan maastoliikunnan avulla eri vuodenaikoina ja mahdollisesti eri elementeissä sekä peleihin ja leikeihin eri alustoilla. - Voimaa harjoitetaan hyppäilyllä, heitoin ja kuntopiirityyppisillä harjoitteilla. - Nopeutta harjoitetaan erilaisin juoksuin, hyppäilyllä ja heitoin. - Liikkuvuutta harjoitetaan voimistellen ja venyttellen. - Kannustetaan oppilasta liikkumaan välituntisin. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
	<p>T6 opettaa uimataitoa, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan alkeisuimataitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisia vesileikkejä ja uimatekniikoita. - Alkeispelastautuminen vedestä. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset vaaratilanteet ja niiden ennaltaehkäisy - Avun hakemisen periaatteet
	<p>T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noudatetaan ohjeita ja sääntöjä ja toimitaan niiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan turvallista ja toista huomioon ottavaa käyttäytymistä. - Harjoitellaan itsehillintää. - Asianmukaiset liikuntavarusteet. - Itsestään huolehtiminen. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asianmukainen pukeutuminen - Turva- ja suojavälineet - Vastuullisuus <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan merkitys itselle ja muille <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus
<p>Sosiaalinen toimintakyky</p>	<p>T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan tarvittaessa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan toimimaan ryhmässä tasapuolisesti kaikkia kohtaan. - Harjoitellaan omien tunteiden hallintaa erilaisissa tilanteissa. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullinen toiminta - Yhteiset pelisäännöt <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
	<p>T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan rehellistä, vastuullista ja oikeudenmukaista toimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan kannustamaan toisia ja toimimaan sääntöjen mukaan. - Opetellaan huolehtimaan omista ja yhteisistä välineistä. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
Psykyinen toimintakyky	<p>T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan kannustavan ja hyväksyvän ilmapiirin luomista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta oma-toimisuuteen. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustava palaute
	<p>T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan yhteistoiminnallisia ja sosiaalisia taitoja. - Pyritään vahvistamaan myönteistä minäkuvaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta tekemään omia edellytyksiään vastaavia tehtäviä, kokea onnistumisia ja iloita omasta edistymisestään. - Mahdollisuus vaikuttaa tuntien sisältöihin. - Annetaan oppilaalle myönteistä palautetta hänen suoriutuksistaan. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri

LIIKUNTA 5.Ik

Liikunnan tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: opettajan toiminta + oppilaan toiminta + asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky	T1 kannustaa oppilaita fyysisen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1 - Tutustutaan mahdollisimman monipuolisesti eri liikuntamuotoihin.	<ul style="list-style-type: none"> - Perusliikuntaa koulun liikuntatiloja ja lähiympäristöä hyödyntäen. - Kannustetaan oppilasta liikumaan välituntisin. - Move!-mittauksen tavoitteena on kannustaa oppilasta omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen ja ohjata oppilasta ymmärtämään liikunnan terveydellinen merkitys. 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan tuntemaan ja arvostamaan omaa kehoa Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) <ul style="list-style-type: none"> - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
	T2 ohjata oppilasta harjaantumaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 - Pyritään kehittämään näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino- ja tuntoaistimuksia monipuolisten sisältöjen, muuttuvan ympäristön ja riittävän välineistön avulla.	<ul style="list-style-type: none"> - Esim. kiinniottoleikit, voimistelu, musiikkiliikunta, pallopelit, luonto- sekä talviliikunta eri vuodenaikoina erilaisilla alustoilla. 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Opitaan tuntemaan ja arvostamaan omaa kehoa - Liikunnan toiminnalliset työtavat mahdollistavat luovaa ajattelua Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen liikunta Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Liikunnan kokemusten jakaminen

<p>T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten tasapaino- ja liikkumistaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Esim. voimistelu erilaisilla telineillä, perusvoimistelu, kuljettaminen ja pomputtaminen käsillä ja jaloilla, heittäminen paikaltaan ja vauhdista molemmilla käsillä / yhdellä kädellä, kiinniottaminen ja lyöminen erilaisilla välineillä. - Maastoliikunta eri vuodenaikoina erilaisilla alustoilla. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan terveellistä elämäntapaa
<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan väli-neenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten väli-neenkäsittelytaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voimistelu erilaisilla telineillä, pelit ja leikit erilaisilla välineillä eri vuodenaikoina. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan terveellistä elämäntapaa
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan fyysisien ominaisuuksien osa-alueita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kestävyyttä harjoitetaan maastoliikunnan avulla eri vuodenaikoina ja mahdollisesti eri elementeissä sekä peleihin ja leikeihin eri alustoilla. - Voimaa harjoitetaan hyppäin, heitoin ja kuntopiirityyppisillä harjoitteilla. - Nopeutta harjoitetaan erilaisiin juoksuun, hyppäin ja heitoin esim. osana liikuntaleikkejä ja pelejä. - Liikkuvuutta harjoitetaan voimistellen ja venyttellen. - Kannustetaan oppilasta liikkumaan välituntisin. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
<p>T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään perusuimataitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisia uimatekniikoita. - Vedestä pelastaminen. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset vaaralanteet ja niiden ennaltaehkäisy - Avun hakemisen periaatteet

	<p>T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noudatetaan ohjeita ja sääntöjä ja toimitaan niiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan turvallista ja toista huomioon ottavaa käyttäytymistä. - Harjoitellaan itsehillintää. - Asianmukaiset liikuntavarusteet. - Itsestään huolehtiminen. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilas harjoittelee hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja - Asianmukainen pukeutuminen - Turva- ja suojavaolineet - Vastuullisuus <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan merkitys itselle ja muille <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus
<p>Sosiaalinen toimintakyky</p>	<p>T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huomioidaan toiset ja harjaannutetaan auttamistaitoja. - Vahvistetaan myönteistä minäkuvaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liikuntasuoritusten yhteydessä tapahtuvien onnistumisen ja epäonnistumisen herättämiä tunteita käsitellään rakentavasti ja harjoitellaan tunteiden ilmaisemista toisia kunnioittavasti. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullinen toiminta - Yhteiset pelisäännöt <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot - Oppilas yrittää parhaansa <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
	<p>T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista</p>	<p>S2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korostetaan rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ystävällinen käytös, rehellisyys ja työrauhan antaminen muille. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta

Psyykinen toimintakyky	<p>T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjaannutetaan taitoja kannustavan ja hyväksyvän ilmapiirin luomiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan toimimaan itsenäisesti sekä osana ryhmää. - Rohkaistaan oppilasta kokeilemaan uusia asioita oman mukavuusalueensa ulkopuolelta. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Oppilas oppii käyttämään liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineenä <p>Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Kannustava palaute - Oppilas harjoittelee hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja.
	<p>T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä</p>	<p>S3</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään yhteistoiminnallisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta tekemään omia edellytyksiään vastaavia tehtäviä, kokea onnistumisia ja iloitte omasta edistymisestään. - Mahdollisuus vaikuttaa tuntien sisältöihin. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri - Oppilas oppii käyttämään liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineenä.

LIIKUNTA 6.Ik

Liikunnan tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky	T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	S1 - Tutustutaan mahdollisimman monipuolisesti eri liikuntamuotoihin.	- Perusliikuntaa koulun liikuntatiloja ja lähiympäristöä hyödyntäen. - Kannustetaan oppilasta liikumaan välituntisin sekä vapaa-ajallaan.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Opitaan tuntemaan ja arvostamaan omaa kehoa Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
	T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1 - Pyritään tarjoamaan näkö-, kuulo-, liike-, tasapaino- ja tuntoaistimuksia monipuolisten sisältöjen, muuttuvan ympäristön ja riittävän välineistön avulla.	- Esim. kiinniottoleikit, voimistelu, musiikkiliikunta, pallopelit, luonto- sekä talviliikunta eri vuodenaikoina erilaisilla alustoilla.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) - Opitaan tuntemaan ja arvostamaan omaa kehoa - Liikunnan toiminnalliset työtavat mahdollistavat luovaa ajattelua Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Turvallinen liikunta Monilukutaito (L4) - Liikunnan kokemusten jakaminen
	T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa	S1 - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten tasapaino- ja liikkumistaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina.	- Esim. voimistelu erilaisilla telineillä, perusvoimistelu, kuljettaminen ja pomputtaminen käsillä ja jaloilla, heittäminen paikaltaan ja vauhdista molemmilla käsillä / yhdellä kädellä, kiinniottaminen ja lyöminen erilaisilla välineillä. - Maastoliikunta eri vuodenaikoina erilaisilla alustoilla.	Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) - Harjoitellaan terveellistä elämäntapaa

<p>T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjaannutetaan motorisia perustaitoja, kuten välineenkäsittelytaitoja, eri oppimisympäristöissä ja eri vuodenaikoina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voimistelu erilaisilla telineillä, pelit erilaisilla välineillä eri vuodenaikoina. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan terveellistä elämäntapaa
<p>T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Harjoitetaan fyysisien ominaisuuksien osa-alueita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kestävyyttä harjoitetaan maastoliikunnan avulla eri vuodenaikoina ja mahdollisesti eri elementeissä sekä peleihin ja leikeihin eri alustoilla. - Voimaa harjoitetaan hypyihin, heitoin ja kuntopiirityyppisillä harjoitteilla. - Nopeutta harjoitetaan erilaisiin juoksuun, hypyihin ja heitoin esim. osana liikuntaleikkejä ja pelejä. - Liikkuvuutta harjoitetaan voimistellen ja venyttellen. - Kannustetaan oppilasta liikkumaan välituntisin. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallinen liikunta - Fyysisen aktiivisuuden merkitys
<p>T6 opettaa uimataitoa, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä</p>	<p>S1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahvistetaan perusuimataitoa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaisia vedessä liikkumisen muotoja mahdollisuuksien mukaan, vesipelejä ja leikkejä. - Pelastamisen harjoittelua 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset vaaralanteet ja niiden ennaltaehkäisy - Avun hakemisen periaatteet

	T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S2 - Noudatetaan ohjeita ja sääntöjä ja toimitaan niiden mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan turvallista ja toista huomioon ottavaa käyttäytymistä. - Harjoitellaan itsehillintää. - Asianmukaiset liikuntavarusteet. - Henkilökohtainen hygienia. - Harjoitellaan erilaisissa toimintaympäristöissä toimimista. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilas harjoittelee hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja - Asianmukainen pukeutuminen - Turva- ja suojavaelineet - Vastuullisuus <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oman toiminnan merkitys itselle ja muille <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus
Sosiaalinen toimintakyky	T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen	S2 - Harjaannutetaan taitoa ottaa toiset huomioon ja auttaa heitä tarvittaessa. - Vahvistetaan myönteistä minäkuva.	<ul style="list-style-type: none"> - Liikuntasuoritusten yhteydessä tapahtuvien onnistumisen ja epäonnistumisen herättämiä tunteita käsitellään rakentavasti ja harjoitellaan tunteiden ilmaisemista toisia kunnioittavasti. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuullinen toiminta - Yhteiset pelisäännöt <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
	T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2 - Huomioidaan toiset ja harjaannutetaan auttamistaitoja. - Vahvistetaan myönteistä minäkuva.	<ul style="list-style-type: none"> - Ystävällinen käytös, rehellisyys ja työrauhan antaminen muille. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuorovaikutus ja yhteistyötaidot - Hyvät tavat ja ystävällinen toiminta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötaidot <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oikeudenmukaisuus - Vastuullinen toiminta
Psyykinen toimintakyky	T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja	S3 - Harjaannutetaan taitoja kannustavan ja hyväksyvän ilmapiirin luomiseen.	<ul style="list-style-type: none"> - Opetellaan toimimaan itsenäisesti sekä osana ryhmää. - Rohkaistaan oppilasta kokeilemaan uusia asioita oman mukavuusalueensa ulkopuolelta. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute - Oppilas oppii käyttämään liikettä vuorovaikutuk-

			sen ja ilmaisun välineenä <ul style="list-style-type: none"> - Arvostava ja hyväksyvä ilmapiiri Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) <ul style="list-style-type: none"> - Kannustava palaute - Oppilas harjoittelee hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja.
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	S3 <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään yhteistoiminnallisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan oppilasta tekemään omia edellytyksiään vastaavia tehtäviä, kokea onnistumisia ja iloita omasta edistymisestään. - Mahdollisuus vaikuttaa tuntien sisältöihin. - Ohjataan liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen. 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Omat toiveet huomioon - Liikunnallisen oppimisen ilo Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) <ul style="list-style-type: none"> - Rohkaiseva ja kannustava palaute

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3–6

”Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Liikunnan opetuksessa otetaan huomioon vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Liikuntateknologian hyödyntämisellä tuetaan liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.” (OPS 2014, 275.)

[Korostetusti voidaan nostaa esiin vuodenaikojen huomioiminen, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi korostetaan yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä toimintatapoja sekä kannustavaa vuorovaikutusta.](#)

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 3–6

”Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyyskokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 3-6 kiinnitetään huomiota sellaisten perustaitojen hallintaan, joilla on merkitystä yhteiseen toimintaan osallistumisessa.” (OPS 2014, 275.)

[Korostetaan kannustavaa ja hyväksyvää ilmapiiriä sekä yksilöllisyyden huomioon ottamista. Tuetaan riittävää toimintakykyä turvallisessa työskentelyilmapiirissä. Opetuksessa painotetaan oppilaan yksilöllisyyttä.](#)

Oppilaan oppimisen arviointi vuosiluokilla 3–6

”Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaan oppimisesta ja työskentelystä.

Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaan toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla. Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Move!-mittausten tuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteina. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Liikunnan sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuosidistusta varten opettaja käyttäen liikunnan valtakunnallisia arviointikriteereitä.” (OPS 2014, 275.)

Tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan (8)/ hyvä osaaminen
Fyysinen toimintakyky		
T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikunta-tehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen	- Työskentely ja yrittäminen	- Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	- Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	- Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.
T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa	- Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	- Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.
T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa	- Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa	- Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.
T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa	- Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen	- Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.
T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä	- Uima- ja pelastautumistaidot	- Oppilas on perusuimataitoinen (osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).
T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	- Toiminta liikuntatunneilla	- Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

Sosiaalinen toimintakyky		
T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen	- Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	- Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.
T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	- Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	- Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.
Psyykinen toimintakyky		
T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja	- Työskentelytaidot	- Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.
T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevydestä ja yhteisöllisyydestä	-	- Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. - Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Korostetaan monipuolista ja kannustavaa palautetta. Perustetaan arviointi oppilaan monipuoliseen näyttöön yrittämisestä, oppimisesta ja työskentelystä. Painotetaan oppilaan yksilöllisiä vahvuuksia. Käytetään itse- ja vertaisarviointia. Huomattavaa: vuosiluokalla 5 tehtyä Move -mittausta ei käytetä oppilaan arvioinnin perustana.